

SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA JAKO VĚDNÍ DISCIPLÍNA

Přednáška z předmětu ZÁKLADY SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKY

MARKÉTA SEDLÁKOVÁ

PEDAGOGICKÁ FAKULTA MU KATEDRA SOCIÁLNÍ
PEDAGOGIKY

Moodlinka:

- ▶ Základy speciální pedagogiky pro sociální pedagogy (kombinovaná forma, asistenti pedagoga)

Co je spec. ped.? filmy?

- ▶ Nedotknutelní (2011, Francie, orig. Intouchables, 112 min.), The Butterfly circus (2009, USA, 20 min.)
- ▶ Nevítaní (2009, Česká republika, dokumentární, 95 min.), Já taky (2009, Španělsko, orig. Yo, también, 103 min.)
- ▶ Ten život je Tvůj (2008, Německo, orig. Die Zeit, die man Leben nennt, 90 min.)
- ▶ Slepé lásky (2008, Slovensko, dokumentární, 77 min.), Skafandr a motýl (2007, Francie/USA, orig. Le Scaphandre et le papillon, 107 min.), Kurz negativního myšlení (2006, Norsko, orig. Kunsten å tenke negativt, 79 min.)
- ▶ Uvnitř tančím (2004, Velká Británie/Irsko/Francie, orig. Inside I'm Dancing, 104 min.), Tanec v temnotách (2000, Dánsko aj., orig. Dancer in the Dark, 140 min.)
- ▶ Idioti (1998, Dánsko / Francie / Itálie / Nizozemsko, orig. Idioterne, 117 min.)
- ▶ Mercury (1998, USA, orig. Mercury Rising, 108 min.)
- ▶ Potkal jsem ho v ZOO (1994, ČR, 66 min.)
- ▶ Čas probuzení (1990, USA, orig. Awakenings, 121 min.)
- ▶ Moje levá noha (1989, Irsko, orig. My left foot, 98 min.)
- ▶ Rain Man (1988, USA, orig. Rain Man, 133 min.)soubor
- ▶ Čekej do tmy (1967, USA, orig. Wait Until Dark, 108 min.)
- ▶ Requiem pro panenku

Definice speciální pedagogiky:

- ▶ Vědní obor zabývající se teorií a praxí rozvoje, **výchovy, vzdělávání, pracovního a společenského uplatnění zdravotně a sociálně osob se znevýhodněním** (jedinců postižených tělesným, smyslovým nebo sociálním handicapem).

Terminologie, dělení

- ▶ **Defekt** (dle doby vzniku, jaký postihují orgán, dle druhu, dle hloubky postižení...)
- ▶ Spec. Vzdělávací potřeby (žáci se zdrav. postižením, znevýhodněním a se soc. znevýhodněním, žáci nadaní)

PEDAGOGIKA

- ▶ Obecná pedagogika
- ▶ Historie pedagogiky
- ▶ Teorie a metodika výchovy
- ▶ Didaktika
- ▶ ...
- ▶ Sociální pedagogika
- ▶ **Speciální pedagogika**

Vztah oboru k jiným vědám:

- ▶ **obecná pedagogika a didaktika**
- ▶ **biologie, medicína** (anatomie, fyziologie, patologie)
- ▶ **psychologie** (patopsychologie, sociální psychologie, pedagogická psychologie)
- ▶ **sociologie**
- ▶ psychopatologie, sociální patologie aj.

Socializace, inkluze, integrace – cíl speciální pedagogiky

1. **Inkluze/integrace**

2. **Adaptace** (snaha přizpůsobit se prostředí, ve kterém jedinec žije – vychází se z individuálních možností a schopností jedince)

▶ **Utilita** (sociální upotřebitelnost znevýhodněných osob, přizpůsobení pracovních míst, společenské uplatnění)

▶ **Inferiorita** (sociální nepoužitelnost, segregace jedince, ztráta sociálních vztahů)

Klasifikace speciální pedagogiky

- ▶ **Psychopedie**
- ▶ **Somatopedie**
- ▶ **Logopedie**
- ▶ **Surdopedie**
- ▶ **Oftalmopedie**
- ▶ **Etopedie**
- ▶ **Speciální pedagogika osob s kombinovaným postižením**
- ▶ **Parciální nedostatky – SPU**

Základy poradenské činnosti - instituce

- ▶ **Školní poradenská pracoviště:**
 - a) výchovný poradce,
 - b) školní metodik prevence,
 - c) školní psycholog,
 - d) speciální pedagog
- ▶ **Pedagogicko-psychologická poradna (PPP)**
- ▶ **Speciálně pedagogické centrum (SPC)**
- ▶ **Středisko výchovné péče (SVP)**

Legislativa – zdravotní postižení

- a) Zákon č. 561/2004 Sb., ve znění pozd. před. předpisů
- b) Zákon č. 108/2006 Sb., ve znění pozd. před.
- c) Vyhláška č. 72/2005 Sb., ve znění pozd. před.
- d) Vyhláška č. 73/2005 Sb., ve znění pozd. před.

Vzdělávací soustavy pro osoby se zp

- ▶ Základní škola
- ▶ Základní škola praktická
- ▶ Základní škola speciální
- ▶ Praktická škola
- ▶ Odborné učiliště
- ▶ Gymnázia, SOU, konzervatoře, VOŠ, OA
- ▶ Vysoké školy
- ▶ Večerní školy, kurzy na doplnění vzdělání aj